

סוכה פרק ראשון סוכה

י"א.

עין משפט
נר מצוה

ק"ח א מ"י פ"י מהל'
שבת הלכה כד סג
ע"ש א' ט"ז ע"ח ס"י
סג סעף י"ג:
ק"ח ב ג מ"י פ"ד
מחלכות סוכה הל'
ג סג ע"ש מ"ג ט"ז ע'
א"ח ס"י תל"ג סעף י"ז:

מוסף רש"י

וכן חצר המוקפת
אכסדרה. כל חצר
שבה"ט לפי הבנים
והבנים פתוחין לה,
חצר זו מוקפת בתים
מחוץ ופתוחין לה
כפי מ"ג רוחמה ולפי
הבנים עשו אכסדרות
כפי צד לשלש רוחמה
והאכסדרה פתוחה היא
ואין לה דופן לצי המזרח
ועל עליה מקרה זה
ספק על גבה כל אורה
על כל חצר שצדמטע
היקף אכסדרות ואין דופן
לכוסה זו אלא מחיצת
הבנים המפסיקות בין
הבנים לאכסדרה ומגלת
מקרה האכסדרה מפסקת
כפי צד ספק לדפנות,
אם יש צדמטע האכסדרה
ד' אמות פסולה פחות
מחצית אמות כשרה,
לדמיתין דופן עקומה,
דומה לצד קלושטרי"א
נשון אשכנז של איה
אמות, הם הגלחים שיש
לה ארץ שיש בה עשבים
היקף אכסדרה סביב לו
המוקף (ש"ב י"ג). נראה מבחוחין
ושה מבפנים. שמשך
כל הלח לחון ותדון
המניע נכנס בעיני כותלי
המניע ואינו נראה מבפנים
אלא דומה כמקום על
אורן הסוכה אלא במחון
יכר שאינו ממוקף המניע
שהי משך הלה מרוחק
המוקף (ש"ב י"ג). פסל
היצא מן הסוכה. אם
יש הכשר סוכה בית
ועוד יש בסוכה משט
והלה פסל. היע סך
השש פסולת גזק וק"ב.
זהו דרך לעשות, ויאל
מבכר סוכה, שאין לו
השכר דפנות (לע"ד).

רבינו חננאל

קיימא לן כלישנא קמא
דרבא וכן הלכה. תא פסל
היצא מן הסוכה ידון
בסוכה. ואוקימנא קנים
היוצאין מן הסוכה לאחורי
הסוכה, ויש בהן ד' טפחים
שיעור סוכה קטנה. מהו
היתא הני דפנות הואיל
ולגזאי עבדין לבראי לא
עבדין פסולה, קמ"ל כיון
דלשם צל בעלמא עבדין
כשרה. רבה רב יוסף
אמרי בקנים היוצאים לפני
הסוכה, ומשכה ואולה
דופן אחת בהדייהו, מהו
היתא הואיל ושלמה להו
סוכה פסלגא דדופן, האי
סוכה אחרייהו היא, קמ"ל.
דבר ר' יוחנן פשוטין
הן. ד' ר' יושא אמר לא
נצרכא אלא לסכך פסול
נצרכא מ"ג בסוכה, בסוכה
קטנה עסקינן, ואמאי פסל
יוצא קרי להו, מפני שהיא
מהכשר סוכה. ומתבנין
עליה לא יהא אלא אור,
ולא אשכחן בפסולי סוכה
פחות הימנו, וכי אור
פחות מ"ג טפחים פוסל
בסוכה קטנה. ודחי רבא
אורי פחות מ"ג טפחים
וישנין תחתיה, דקיימא לן
בכבוד דמי, אבל סכך פסול מצטרף לר' אמות מן הצד ואין ישנין תחתיה, כדתנן ע"ה נטר שרוב ד' טפחים כשרה
ובלבד שלא ישן תחתיה. ויש שמחליף ומפרש. ומתמיה ומי איכא מידי דמצטרף להכשר והוא עצמו פסול.

אחרי כן נראה מבחוחין ושוה מבפנים. תימה היאך הוא מועיל
בסוכה כיון דלא מיכר מצפנים שלישיית של טפח דלא
משום מיגו חדא דלעו מי לא עבד רב כהנא סוכה אלא בשבת ועוד
דלשלישיית דאורייתא לא מהני מיגו כדפי' לעיל:

בראי א עבדי. פי' צנוטרים

דופן אמנעי זה לא נעשה
לך וקשה דממתמיתין שמעינן ליה
דכשר דקתני וכן חצר המוקפת
אכסדרה דלא חין מן הכותל לסיכך
ד' אמות כשרה אע"ג דמחילות בית
לאו לצרפי עבדי כדאמרינן לעיל
(ד' פ.) ונראה דלקנים היוצאים
לאחורי סוכה קאי ואית ספרים דגרסי
צדדיה מנה דמיתהו הני קנים לגזוי
עבדי לצרפי לא עבדי ק"ד לפוסלה
לפי שאינה עשויה ללל קמ"ל דכשרה:
א יהא א"א א"ר. ופשיטא דכשר
דלפילו האור החמור ממנו
אינו נפסל בשיעור זה אמר ליה רבי
אזא להכי אהני נידון סוכה
דלשמעינן לומר שישנים תחתיה דלילו
אור פחות משלשה מטטרף להשלים
שיעור הסוכה אצל חין ישנים תחתיה
כך פירש צנוטרים וקשיא אמאי נקט
ר' אשעיא סוכה קטנה הא בסוכה
גדולה נמי איצטרף לאשמעינן
דישנים תחתיה ודוחק הוא לומר דנקט
סוכה קטנה משום דלשמעינן זה
תמיה למטרף וישנים תחתיה ועוד
קשה דלל מקום חשבינן אורי פחות
משלשה כמסו על ידי לצוד ולא דמי
לסכך פסול פחות מ"ג דלחין שייך
לעשותו כמסו כסכך כשר מחלף
דיש צו סכך פסול ועוד מי יוכל להוסיף
בסוכה מלאה נקבים שאין ללמה
מרוכה מחמתה אלא משהו שלא ישן
כנגד הנקבים ונראה כספרים דגרסי'
התם אור מטטרף וישנים תחתיה וזה
מטטרף ואין ישנים תחתיה כלומר הא
דלפשיטא דכשר אפילו אור החמור
ממנו אינו נפסל כשיעור זה דלכרבה
סכך פסול חמור ממנו דלחין ישנים
תחתיה והוה אמינא מטעם זה דלחין
מטטרף כדמתנה צבר הכי מי איכא
מדי ומיהו קשיא משכיכה צפודין
דמשכיכין צשש ריח צנייהן כמותן
ואי אפשר שלא וי (ימ) כנגד השפודין
לכך לרין לפרש צשש הכשר סוכה
צלא האור וצלא הפסול ישנים תחתיה
בין צזה בין צזה ולהכי נקט סוכה
קטנה וצירושלמי דצרכות פרק שלשה
שאלו משמע דלור מטטרף ואין
ישנים תחתיה כפירוש הקוטרים וי"ל
חן קיימין צוכה וילפינן מטעם
הנרוק דמנינן ממנן הרחיק הסיכך מן
הדפנות ג' טפחים פסולה פחות מכלן
ט"ט

כיה נראה מבפנים ושוה מבחוחין
אי נמי נראה מבחוחין ושוה מבפנים
דאחמר א נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי ולחי היינו
צפוימין תנא א פסל היוצא מן הסוכה נידון
כסוכה מאי פסל היוצא מן הסוכה אמר עולא
קנים היוצאים לאחורי סוכה והא בעינן שלש
דפנות בראיכא והא בעינן הכשר סוכה
בראיכא והא בעינן צלתה מרובה מחמתה
בראיכא אי הכי מאי למימרא מהו דתימא
הואיל ולגזוי עבדי ולבראי לא עבדי אימא
לא קמ"ל רבה ורב יוסף אמרי תרווייהו הכא
בקנים היוצאים לפניו מן הסוכה ומשכא
ואזלא חדא דופן בהדייהו מהו דתימא הא
לית בה הכשר סוכה קמ"ל רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן לא נצרכה אלא לסוכה
שרובה צלתה מרובה מחמתה ומעוטה
חמתה מרובה מצלתה מהו דתימא תפסל
בהך פורתא קא משמע לן ומאי יוצא יוצא
מהכשר סוכה רבי אשעיא אמר לא נצרכה
אלא לסכך פסול פחות משלשה בסוכה
קטנה ומאי יוצא יוצא מתורת סוכה מתקין
לה רב הושעיא לא יהא אלא אור ואור
פחות משלשה טפחים בסוכה קטנה מי
פסיל אמר ליה רבי אבא זה מצטרף וישנים
תחתיה וזה מצטרף ואין ישנים תחתיה ומי
איכא מידי דמצטרף מצטרף והוא עצמו
אינו כשר אמר רבי יצחק בן אלישב אין
מיט

כשרה מהו לישן תחתיה תמיך ר' יצחק בן אלישב הרי טעם הנרוק שמשלים
צמקו ואין מטבילין צו אף הכל משלים בסוכה ואין ישנים תחתיה:
ט"ט
שאינו מן הדופן: נידון משום לחי. והכא נמי נידון משום דופן: והיינו פלימה. זהו פנים שלה: (לאחורי סוכה.
חן לדופן אמנעי שהוא אחורי' זה הסוכה: קנים. מן הסכך: והא בעינן הכשר סוכה. שהיא שצננה טפחים דלל כרסך
סוכה צפוי נפשה היא ומוצלת מו: לצרפי לא עבדי. דופן אמנעי זה לא לכך נעשה וגם שצדדין מחלתן לשם סוכה
(א) נעשו אלא שהכנים דופן אמנעי לתוכן [אחר] שראה שהיתה דייה צכך: לפניו מן הסוכה. ללך דופן רביעי הפתוח
משוכין ויולחין להלן מאורך דפנות הצדדין: וממשכא וזולא חד דופן. מדופני הצדדין צהדייהו: מהו דסימא. כיון דלא
משלישית דופן שני צדה מוכח מילתא דלפניה נפשה היא והא לית בה שצננה טפחים צהכשר סוכה: קמ"ל. דמן סוכה הוא והוה כשמים כהלכתן
מלפניה: ה"ג מהו דסימא סיפסל צדך פורתא: יולא מהכשר. שאינו מוסכך כהלכות סוכה: מסורס סוכה. שאפילו מין כשר אינו:
לא יהא אלא אור. ופשיטא דכשר דלפילו אור החמור ממנו אינו פוסל בשיעור זה: אמר ליה רבי אזא. להכי אהני נידון
כסוכה דלשמעינן תנא לומר שישנים תחתיה דלילו אור פחות משלשה מטטרף להשלים שיעור הסוכה אצל חין ישנים תחתיה:
ט"ט

כי פליגי אביי ורבא: אליבא דרב. ומילתיה דרבא לא דחיק
לאוקמא צפודמא דלפילו אליבא דרב פליג למיפסלה: דמחילוס.
פי תקרה זה לשם אכסדרה נעשה להיות לו מחיצה לחלל זה אצל לא
להיות מחיצה לאור שחוצה לכן ואילו מחיצה מעלייתא היא הוה סמכין

עלה אצל לאכסדרה ע"י גוד אחית לא
דכי אגמריה רחמנא למשה לגוד אחית
צמחיה העשויה לחלל שלה אגמריה
ולא לחוצה לה. ומיהו היכא דיש לה
פלימין אע"ג דלגזוי עבדין לצוד
צפחות משלשה כמחיצה סמומה היא:
סג וכן חצר המוקפת אכסדרה. וגם
אכסדרה מפסיק בין מחילות הבנים
לאור שסיכך עליו אם יש צדמטע
הג' ד' אמות פסולה דמו לא מהני לה
מחילות הבנים: אליבא דרבי.
צמקוס אביי וצבדילו שמהא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו: כשהוא אם
קירוי. ששעה קירוי נמוך ולא נמן
ראשי קנים על גבי תקרה שיהא פי
תקרה נראה זה אלא תלחן צוה לפי
הסכרים שאין חודן נראה צוכה. כל
תקרת גזומתין תלקה צוה היתה ולא
שיפוט כעין שלנו אלא כמקרת עליות:
להא שמעטא. דאביי ורבא: דברי
הכל פסולה. דכיון דתקרה לחלל
אכסדרה עשויה ולא לאור שחוצה לה
אין פיה נעשה מחילות לאור: יש לה
פלימין. צפחות משלשה: אביי אמר
כשרה אמרינן לצוד. ואע"ג שהפלימין
לחלל אכסדרה נעשו ולא לאור החילון
הוא לה מחיצה דכל פחות משלשה
סתימא מעלייתא היא וצדייה להכא
ולהכא: ורבא אמר פסולה. לצוד
לאו מחיצה היא אלא מהלכה למשה
מסיני גמירי לה וכי גמירי לה להיות
מחיצה לחלל הנעשה צבדילו אצל
למדייה להכא ולהכא לא: והלפנא
נלישנא קמא. דרבא ולא כלישנא
צמרא לצוד אמרינן אפילו לאור אצל
סתימא פי תקרה לא אמרינן אלא
בעירובין פרק מ"ב, אמר רב הונא
רבא אמר רב הונא
נראה מבחוחין שהוא לחי
שוה מבפנים, נידון
משום לחי להחיר הפנימי
ששהו לו, ומתבנין עליה
הא דתנן חצר גזולה
שנצרכה לקטנה גדולה
מותרת וקטנה אסורה
מפני שהיא כפתח של
גדולה, אמאי, תשרי קטנה
כותלי הגדולה בריאה
מבחוחין ושוה מבפנים.
ומשני התם כפולגות כו.
ואסיקא אהן והלכות
נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי.
וגרסינן בירושלמי פרק א'
(דעירובין). אביי הבין
היוצאות מן הבנין אם
אין בהן אחת לחבריה
ג' טפחים ל' נידון כליבר,
והיינו לחי. קרן ויהי יוצא
מיכן וקרן ויהי יוצא מיכן
נידון כליחים. כותל הנכנס
ונראה כספ מבפנים ושוה
מבחוחין, אבן נראה כספ
מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כליחים. היה מושך
ואין אותו כאלו הוא
כספ. התיב רב חסדי
הקטן חצר גדולה שנצרכה
לקטנה כו, ויעשו כותלי
גדולה כליחים אצל כותלי
קטנה ותורתו קטנה,
ופריק. תפרר במשוכין יתר
משכר כו. והאי דאמרינן
בשמעתין לגבי פלימין
אמרינן לבדו, כי האי גזומת
הוא, כיון דאיכא אבנים
ויש ביניהן פחות משלשה

כיה פליגי אליבא דרב, אביי
כרב, ורבא אמר לך עד כאן
לא אמר רב מותר לטלול
בכולה, אלא משום דהני
מחילות לאכסדרה עמדו
(נ"א: עבדין) ומגזאי
איכא המחיצות, אבל הכא
דמאבראי, דלא עבדין
לכוסה, לא. תלוקת רב
ושמאל בסוף פרק כל
גנות העיר. ואקשינן
במתני', תנן סיכך על
גבי אכסדרה כו, אי
אמרינן פי תקרה יורה
וסתם אמאי היא אכסדרה
דרבא אמר רבא אכסדרה
דאביי כשהשתה, פי'
קירוי הסוכה לאכסדרה
ודיבסך, שאין צדמטע
תקרת הסוכה תלוקת מן
האכסדרה הירודע שהיא
פי תקרה. והלכתא כרבא
בהאי הלכה, כי אכסדרה
שאין לה פלימין פסולה
ואם יש לה פלימין כשרה.
וגררת פלימין מפיסחא
לקמן, נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי,
והיינו פלימא. ואמרינן
בעירובין פרק מ"ב, אמר רב הונא
רבא אמר רב הונא
נראה מבחוחין שהוא לחי
שוה מבפנים, נידון
משום לחי להחיר הפנימי
ששהו לו, ומתבנין עליה
הא דתנן חצר גזולה
שנצרכה לקטנה גדולה
מותרת וקטנה אסורה
מפני שהיא כפתח של
גדולה, אמאי, תשרי קטנה
כותלי הגדולה בריאה
מבחוחין ושוה מבפנים.
ומשני התם כפולגות כו.
ואסיקא אהן והלכות
נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי.
וגרסינן בירושלמי פרק א'
(דעירובין). אביי הבין
היוצאות מן הבנין אם
אין בהן אחת לחבריה
ג' טפחים ל' נידון כליבר,
והיינו לחי. קרן ויהי יוצא
מיכן וקרן ויהי יוצא מיכן
נידון כליחים. כותל הנכנס
ונראה כספ מבפנים ושוה
מבחוחין, אבן נראה כספ
מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כליחים. היה מושך
ואין אותו כאלו הוא
כספ. התיב רב חסדי
הקטן חצר גדולה שנצרכה
לקטנה כו, ויעשו כותלי
גדולה כליחים אצל כותלי
קטנה ותורתו קטנה,
ופריק. תפרר במשוכין יתר
משכר כו. והאי דאמרינן
בשמעתין לגבי פלימין
אמרינן לבדו, כי האי גזומת
הוא, כיון דאיכא אבנים
ויש ביניהן פחות משלשה

עם הלחי ע"ה וכלה וכלה ע"ה
שהוא סוף הדופן שאינו צולט כלום
הוא ללך רשות הרצים כנגדו או מן
שאינו מן הדופן: נידון משום לחי. והכא נמי נידון משום דופן: והיינו פלימה. זהו פנים שלה: (לאחורי סוכה.
חן לדופן אמנעי שהוא אחורי' זה הסוכה: קנים. מן הסכך: והא בעינן הכשר סוכה. שהיא שצננה טפחים דלל כרסך
סוכה צפוי נפשה היא ומוצלת מו: לצרפי לא עבדי. דופן אמנעי זה לא לכך נעשה וגם שצדדין מחלתן לשם סוכה
(א) נעשו אלא שהכנים דופן אמנעי לתוכן [אחר] שראה שהיתה דייה צכך: לפניו מן הסוכה. ללך דופן רביעי הפתוח
משוכין ויולחין להלן מאורך דפנות הצדדין: וממשכא וזולא חד דופן. מדופני הצדדין צהדייהו: מהו דסימא. כיון דלא
משלישית דופן שני צדה מוכח מילתא דלפניה נפשה היא והא לית בה שצננה טפחים צהכשר סוכה: קמ"ל. דמן סוכה הוא והוה כשמים כהלכתן
מלפניה: ה"ג מהו דסימא סיפסל צדך פורתא: יולא מהכשר. שאינו מוסכך כהלכות סוכה: מסורס סוכה. שאפילו מין כשר אינו:
לא יהא אלא אור. ופשיטא דכשר דלפילו אור החמור ממנו אינו פוסל בשיעור זה: אמר ליה רבי אזא. להכי אהני נידון
כסוכה דלשמעינן תנא לומר שישנים תחתיה דלילו אור פחות משלשה מטטרף להשלים שיעור הסוכה אצל חין ישנים תחתיה:
ט"ט

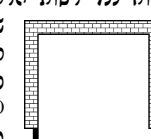
(א) לעיל ח"ו, (ב) שנתם כ"ג:
(ג) ע"ש, (ד) עירובין ט"ז,
(ה) תוספתא פ"ב ה"ב,
(ו) אלויל צ"ל כהמלתא,
(ז) צ"ל ישן.

הגרות הב"ח
(א) רש"י ד"ה לצרפי וכו'
לשם סוכה הפנימית נעשו
לחל:

גלוין הש"ס
תוס' ד"ה לא יהא וכו'
ונראה כספרים דרבי'
התם אורי. ע"ש עירובין
דף י"ג ע"ב תוס' ד"ה עור
התלם:

רבינו חננאל

כיה פליגי אליבא דרב, אביי
כרב, ורבא אמר לך עד כאן
לא אמר רב מותר לטלול
בכולה, אלא משום דהני
מחילות לאכסדרה עמדו
(נ"א: עבדין) ומגזאי
איכא המחיצות, אבל הכא
דמאבראי, דלא עבדין
לכוסה, לא. תלוקת רב
ושמאל בסוף פרק כל
גנות העיר. ואקשינן
במתני', תנן סיכך על
גבי אכסדרה כו, אי
אמרינן פי תקרה יורה
וסתם אמאי היא אכסדרה
דרבא אמר רבא אכסדרה
דאביי כשהשתה, פי'
קירוי הסוכה לאכסדרה
ודיבסך, שאין צדמטע
תקרת הסוכה תלוקת מן
האכסדרה הירודע שהיא
פי תקרה. והלכתא כרבא
בהאי הלכה, כי אכסדרה
שאין לה פלימין פסולה
ואם יש לה פלימין כשרה.
וגררת פלימין מפיסחא
לקמן, נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי,
והיינו פלימא. ואמרינן
בעירובין פרק מ"ב, אמר רב הונא
רבא אמר רב הונא
נראה מבחוחין שהוא לחי
שוה מבפנים, נידון
משום לחי להחיר הפנימי
ששהו לו, ומתבנין עליה
הא דתנן חצר גזולה
שנצרכה לקטנה גדולה
מותרת וקטנה אסורה
מפני שהיא כפתח של
גדולה, אמאי, תשרי קטנה
כותלי הגדולה בריאה
מבחוחין ושוה מבפנים.
ומשני התם כפולגות כו.
ואסיקא אהן והלכות
נראה מבחוחין ושוה
מבפנים נידון משום לחי.
וגרסינן בירושלמי פרק א'
(דעירובין). אביי הבין
היוצאות מן הבנין אם
אין בהן אחת לחבריה
ג' טפחים ל' נידון כליבר,
והיינו לחי. קרן ויהי יוצא
מיכן וקרן ויהי יוצא מיכן
נידון כליחים. כותל הנכנס
ונראה כספ מבפנים ושוה
מבחוחין, אבן נראה כספ
מבחוץ ושוה מבפנים
נידון כליחים. היה מושך
ואין אותו כאלו הוא
כספ. התיב רב חסדי
הקטן חצר גדולה שנצרכה
לקטנה כו, ויעשו כותלי
גדולה כליחים אצל כותלי
קטנה ותורתו קטנה,
ופריק. תפרר במשוכין יתר
משכר כו. והאי דאמרינן
בשמעתין לגבי פלימין
אמרינן לבדו, כי האי גזומת
הוא, כיון דאיכא אבנים
ויש ביניהן פחות משלשה

(א) לעיל ד"ה נידון כליחים והיינו דלמנין לצוד קרן ויהי וכו'.